

VISOKI PREDSTAVNIK
UNIJE ZA ZUNANJE
ZADEVE IN
VARNOSTNO POLITIKO

Bruselj, 22.9.2016
JOIN(2016) 45 final

ANNEX 1

PRILOGA

k

skupnemu predlogu

Sklepa Sveta

o podpisu Sporazuma o sodelovanju za partnerstvo in razvoj med Evropsko Unijo in njenimi državami članicami na eni strani ter Islamsko republiko Afganistan na drugi strani v imenu Evropske unije in o njegovi začasni uporabi

SPORAZUM O SODELOVANJU
ZA PARTNERSTVO IN RAZVOJ
MED EVROPSKO UNIJO IN NJENIMI DRŽAVAMI ČLANICAMI NA ENI STRANI
IN ISLAMSKO REPUBLIKO AFGANISTAN NA DRUGI STRANI

EVROPSKA UNIJA (v nadaljnjem besedilu: Unija ali EU)

ter

KRALJEVINA BELGIJA,

REPUBLIKA BOLGARIJA,

ČEŠKA REPUBLIKA,

KRALJEVINA DANSKA,

ZVEZNA REPUBLIKA NEMČIJA,

REPUBLIKA ESTONIJA,

IRSKA,

HELENSKA REPUBLIKA,

KRALJEVINA ŠPANJA,

FRANCOSKA REPUBLIKA,

REPUBLIKA HRVAŠKA,

ITALIJANSKA REPUBLIKA,

REPUBLIKA CIPER,

REPUBLIKA LATVIJA,

REPUBLIKA LITVA,

VELIKO VOJVODSTVO LUKSEMBURG,

MADŽARSKA,

REPUBLIKA MALTA,

KRALJEVINA NIZOZEMSKA,

REPUBLIKA AVSTRIJA,

REPUBLIKA POLJSKA,

PORTUGALSKA REPUBLIKA,

ROMUNIJA,

REPUBLIKA SLOVENIJA,

SLOVAŠKA REPUBLIKA,

REPUBLIKA FINSKA,

KRALJEVINA ŠVEDSKA,

ZDRUŽENO KRALJESTVO VELIKA BRITANIJA IN SEVERNA IRSKA,

države članice Evropske unije, v nadaljnjem besedilu: države članice,

na eni strani ter

ISLAMSKA REPUBLIKA AFGANISTAN (v nadaljnjem besedilu: Afganistan)

na drugi strani,

v nadaljnjem besedilu skupaj: pogodbenici, STA SE –

OB PONOVNI POTRDITVI svoje zavezanosti suverenosti, neodvisnosti in ozemeljski celovitosti Afganistana;

OB PONOVNI POTRDITVI svoje zavezanosti splošnim načelom mednarodnega prava, namenom in načelom Ustanovne listine Združenih narodov, mednarodnim konvencijam in resolucijam Varnostnega sveta Združenih narodov;

OB PRIZNAVANJU zgodovinskih, političnih in gospodarskih vezi med pogodbenicama;

OB POTRDITVI želje po krepitvi sodelovanja na podlagi skupnih vrednot in v obojestransko korist;

OB UPOŠTEVANJU skupnih političnih ciljev, vrednot in zavez, ki sta jih sprejeli pogodbenici, vključno s spoštovanjem demokratičnih načel, pravne države, človekovih pravic in dobrega upravljanja;

OB PRIZNAVANJU, da so ta načela bistveni del dolgoročnega razvoja;

OB UPOŠTEVANJU, da prebivalci Afganistana prek svojih legitimnih demokratičnih institucij ter v skladu z afganistansko ustavo zakonito upravljajo in vodijo stabilizacijo, razvoj in demokratizacijo Afganistana;

KER se je Unija zavezala, da bo podpirala prizadevanja Afganistana, da bi v prihodnjem desetletju preoblikovanja dosegel čim večji razvoj;

OB POU DARJANJU vzajemnih zavez, sprejetih na mednarodnih konferencah o Afganistanu, ki so potekale decembra 2011 v Bonnu, julija 2012 v Tokiu in leta 2014 v Londonu;

OB PONO VNI POTR DITVI zavezanosti Afganistana dodatnemu izboljšanju upravljanja in zavezanosti Unije trajnemu sodelovanju z Afganistanom;

KER pogodbenici namenjata poseben pomen celovitosti odnosov, ki jih nameravata spodbujati s tem sporazumom;

OB PONO VNI POTR DITVI želje po spodbujanju gospodarskega in socialnega napredka njunih narodov ter želje po utrditvi, poglobitvi in razvejanju njunih odnosov na področjih skupnega interesa;

OB PRIZNAVANJU, da sta v skladu z afganistansko ustavo krepitev vloge žensk in njihova polna udeležba na podlagi enakosti na vseh družbenih področjih, vključno z udeležbo pri odločanju v političnem procesu na vseh ravneh, bistvenega pomena za doseganje enakosti in miru;

OB PRIZNAVANJU pomena razvojnega sodelovanja z državami v razvoju, zlasti z državami z nizkim dohodkom, pokonfliktnimi državami in neobalnimi državami, za njihovo trajno gospodarsko rast in trajnostni razvoj ter za pravočasno in celovito izvedbo mednarodno dogovorjenih razvojnih ciljev, vključno z razvojnimi cilji tisočletja Združenih narodov in morebitnimi kasnejšimi razvojnimi cilji, sprejetimi v Afganistanu, ter za boljše vključevanje Afganistana v regijo;

OB PRIZNAVANJU, da je treba sprejeti učinkovite ukrepe za spodbujanje integritete in odgovornosti ter zagotovitev pravilne uporabe javnih sredstev in boja proti korupciji;

OB PRIZNAVANJU, da bi okrepjeno sodelovanje med pogodbenicama moralo podpirati zmožnosti Afganistana za izboljšanje kakovosti javne uprave in upravljanja ter preglednosti in učinkovitosti upravljanja javnih financ;

OB PONOVI POTRĐITVI pomena usklajevanja v ustreznih regionalnih in večstranskih forumih, zlasti kar zadeva pristope pogodbenic k svetovnim izzivom in regionalnemu gospodarskemu sodelovanju;

OB PRIZNAVANJU, da terorizem predstavlja grožnjo za varnost njunih državljanov in skupno varnost, ter ob poudarjanju njune polne zavezanosti boju proti vsem oblikam terorizma in vzpostavitvi učinkovitega mednarodnega sodelovanja ter instrumentov za njihovo izkoreninjenje ob spoštovanju mednarodnega prava, vključno s človekovimi pravicami in humanitarnim pravom;

OB PONOVI POTRDITVI svoje skupne zavezanosti boju proti organiziranemu kriminalu, vključno s trgovino z ljudmi, tihotapljenjem migrantov in trgovino z drogami, tudi z regionalnimi in mednarodnimi mehanizmi;

OB PRIZNAVANJU grožnje za zdravje in varnost, ki jo predstavljajo nedovoljene droge, in potrebe po usklajenem regionalnem in mednarodnem sodelovanju v boju proti pridelavi, proizvodnji in širjenju drog, nedovoljenemu prometu z njimi, njihovem uživanju ter povpraševanju po njih in njihovih predhodnih sestavinah, ter v tem kontekstu ob priznavanju pomena alternativnih načinov preživljanja za pridelovalce maka;

OB PRIZNAVANJU potrebe po spoštovanju mednarodnih zavez glede razoroževanja in neširjenja orožja;

OB UPOŠTEVANJU dejstva, da je Mednarodno kazensko sodišče pomemben razvojni dosežek za mir in mednarodne pravice, njegov cilj pa je učinkovito preganjanje najhujših kaznivih dejanj, ki zadevajo mednarodno skupnost;

OB PRIZNAVANJU, da bodo imele trgovina in neposredne tuje naložbe pomembno vlogo v razvoju Afganistana in da pogodbenici pripisujeta poseben pomen načelom in pravilom mednarodne trgovine, ki so med drugim vključena v Sporazumu o ustanovitvi Svetovne trgovinske organizacije (STO);

OB POUČENJU svoje popolne zavezanosti spodbujanju trajnostnega razvoja v vseh njegovih razsežnostih, vključno z varstvom okolja, učinkovitim sodelovanjem pri boju proti podnebnim spremembam ter učinkovitim spodbujanjem in izvajanjem mednarodno priznanih standardov dela;

OB POUČENJU pomembnosti sodelovanja na področju migracij;

OB PRIZNAVANJU, da posebno pozornost zahtevajo razmere in temeljne pravice beguncev ter notranje razseljenih oseb, vključno z njihovo varno, urejeno in prostovoljno vrnitvijo domov;

OB UGOTAVLJANJU, da določbe prihodnjih posebnih sporazumov, ki bi jih pogodbenici sklenili sprejeti v okviru tega sporazuma na področju svobode, varnosti in pravice, ki naj bi jih Unija sklenila na podlagi naslova V tretjega dela Pogodbe o delovanju Evropske unije, ne bi zavezovale Združenega kraljestva in/ali Irske, razen če Unija skupaj z Združenim kraljestvom in/ali Irsko glede na njune prejšnje dvostranske odnose Afganistan uradno obvesti, da so taki sporazumi postali zavezujoči za Združeno kraljestvo in/ali Irsko kot del Unije v skladu s Protokolom št. 21 o stališču Združenega kraljestva in Irske glede območja svobode, varnosti in pravice, ki je priložen Pogodbi o Evropski uniji in Pogodbi o delovanju Evropske unije. Podobno vsi naknadni notranji ukrepi EU, ki bi bili sprejeti v skladu z zgoraj omenjenim naslovom V za izvajanje tega sporazuma, ne bi zavezovali Združenega kraljestva in/ali Irske, razen če uradno sporočita, da želita sodelovati pri takšnih ukrepih ali jih sprejeti v skladu s Protokolom št. 21. Prav tako ugotavljata, da bi takšni prihodnji sporazumi ali naknadni notranji ukrepi EU spadali na področje uporabe Protokola št. 22 o stališču Danske, ki je priložen navedenima pogodbama –

DOGOVORILI O NASLEDNJEM:

NASLOV I

NARAVA IN PODROČJE UPORABE

ČLEN 1

1. Med pogodbenicama se vzpostavi partnerstvo v okviru njunih pristojnosti in v skladu z njunimi predpisi, postopki in viri ter ob polnem spoštovanju mednarodnih pravil in norm.
2. Cilj tega partnerstva je okrepitev dialoga in sodelovanja za:
  - (a) podporo miru in varnosti v Afganistanu in širši regiji;
  - (b) spodbujanje trajnostnega razvoja, stabilnega in demokratičnega političnega okolja ter vključevanje Afganistana v svetovno gospodarstvo;
  - (c) vzpostavitev rednega dialoga o političnih vprašanjih, vključno s spodbujanjem človekovih pravic in enakosti spolov ter vključevanjem civilne družbe;
  - (d) spodbujanje razvojnega sodelovanja v okviru skupne zavezanosti pogodbenic izkoreninjenju revščine in učinkovitosti pomoči;

- (e) razvoj trgovine in naložb med pogodbenicama v njuno obojestransko korist ter z namenom sodelovanja na vseh področjih gospodarstva, trgovine in naložb vzajemnega interesa, da bi omogočili trajnostne trgovinske in naložbene tokove ter preprečili in odstranili ovire za trgovino in naložbe, in sicer skladno in dopolnjujoče glede na že potekajoče in bodoče regionalne pobude;
  - (f) izboljšanje usklajevanja med pogodbenicama pri reševanju svetovni izzivov, zlasti s spodbujanjem večstranskih rešitev, ter
  - (g) spodbujanje dialoga in sodelovanja na številnih specifičnih področjih vzajemnega interesa, vključno z modernizacijo javne uprave in upravljanja javnih financ, pravosodjem in notranjimi zadevami, okoljem in podnebnimi spremembami, naravnimi viri in surovinami, reformo varnostnega sektorja, izobraževanjem in usposabljanjem, energijo, prometom, kmetijstvom in razvojem podeželja, finančnimi storitvami, obdavčenjem, carino, zaposlovanjem in socialnim razvojem, zdravjem in varnostjo, statistiko, regionalnim sodelovanjem, kulturo, informacijsko tehnologijo ter mediji in avdiovizualnim sektorjem.
3. V zvezi s tem bo posebna pozornost namenjena krepitvi zmogljivosti za podporo razvoju afganistanskih institucij in zagotavljanje, da Afganistan lahko izkoristi priložnosti, ki jih ponuja okrepljeno sodelovanje v okviru tega sporazuma.
4. Pogodbenici spodbujata stike med poslanci, predstavniki civilne družbe in strokovnjaki za pospešitev uresničevanja ciljev tega sporazuma, zlasti v zvezi s podporo parlamentarnim in drugim demokratičnim institucijam.

5. Pogodbenici si prizadevata spodbujati razumevanje, med drugim s sodelovanjem akterjev, kot so možganski trusti, akademiki, podjetja in mediji, in sicer z organizacijo seminarjev, konferenc, mladinskega sodelovanja in drugih dejavnosti.

ČLEN 2

Splošna načela

1. Pogodbenici potrjujeta svoje skupne vrednote, kot so navedene v Ustanovni listini Združenih narodov.
2. Pogodbenici priznavata, da prebivalci Afganistana prek svojih legitimnih demokratičnih institucij ter v skladu z afganistansko ustavo zakonito upravljajo in vodijo stabilizacijo, razvoj in demokratizacijo Afganistana.
3. Spoštovanje demokratičnih načel in človekovih pravic, kot so določene v Splošni deklaraciji o človekovih pravicah in drugih pomembnih mednarodnih instrumentih o človekovih pravicah, ter načel pravne države je temelj notranjih in mednarodnih politik pogodbenic ter pomeni bistven element tega sporazuma.
4. Pogodbenici potrjujeta svojo zavezanost nadaljnjemu sodelovanju pri popolni izpolnitvi mednarodno dogovorjenih razvojnih ciljev, vključno z razvojnimi cilji tisočletja, kakor jih je sprejel Afganistan, in morebitnih kasnejših razvojnih meril. Pri tem priznavata odgovornost Afganistana za pripravo in izvajanje načrtov za gospodarski in socialni razvoj ter za ustrezne razvojne politike, tudi nacionalnega programa prednostnih nalog. Ponovno potrjujeta svojo zavezanost visoki ravni varstva okolja, vključujoče družbe in enakosti med spoloma v tem kontekstu.

5. Pogodbenici ponovno potrjujeta svojo zavezanost načelu dobrega javnega upravljanja, vključno z neodvisnostjo parlamentov in sodstva ter bojem proti korupciji na vseh ravneh.

6. Pogodbenici se strinjata, da bo sodelovanje v okviru tega sporazuma potekalo v skladu z njuno nacionalno zakonodajo, pravili in predpisi.

NASLOV II

POLITIČNO SODELOVANJE

ČLEN 3

Politični dialog

Med pogodbenicama se vzpostavi redni politični dialog, ki lahko po potrebi poteka na ministrski ravni. Ta krepi njune odnose, prispeva k razvoju partnerstva ter povečuje medsebojno razumevanje in solidarnost. Pogodbenici okrepita politični dialog v podporo svojim skupnim interesom, tudi njunim stališčem v regionalnih in mednarodnih forumih.

A. SODELOVANJE NA PODROČJU ČLOVEKOVIH PRAVIC, ENAKOSTI SPOLOV IN CIVILNE DRUŽBE

ČLEN 4

Človekove pravice

1. V skladu s členom 1(2)(c) in členom 2(3) se pogodbenici strinjata, da bosta sodelovali pri spodbujanju in učinkovitem varstvu človekovih pravic, po potrebi tudi glede ratifikacije in izvajanja mednarodnih instrumentov o človekovih pravicah. Izvajanje te določbe preverjata v okviru političnega dialoga.
2. Sodelovanje iz odstavka 1 lahko med drugim zajema:
  - (a) podporo razvoju in izvajanju domačih akcijskih načrtov o človekovih pravicah;
  - (b) spodbujanje človekovih pravic in izobraževanje o njih;
  - (c) krepitev afganistanskih nacionalnih in podnacionalnih institucij, povezanih s človekovimi pravicami;

- (d) vzpostavitev konstruktivnega in široko zasnovanega dialoga o človekovih pravicah ter
- (e) krepitev sodelovanja v institucijah Združenih narodov, povezanih s človekovimi pravicami.

ČLEN 5

Enakost spolov

1. Pogodbenici sodelujeta pri krepitvi politik in programov, povezanih z enakostjo spolov, ter institucionalne in upravne zmogljivosti ter pri podpiranju izvajanja strategij glede enakosti spolov, vključno s pravicami žensk in krepitevjo njihovih vlog, da bi zagotovili pravično udeležbo moških in žensk na vseh področjih gospodarskega, kulturnega, političnega in družbenega življenja. Sodelovanje se zlasti osredotoča na izboljšanje dostopa žensk do virov, ki jih potrebujejo za uresničevanje svojih temeljnih pravic, zlasti pravice do izobraževanja.
2. Pogodbenici spodbujata ustvarjanje ustreznega okvira za:
  - (a) zagotavljanje, da se vprašanja enakosti spolov ustrezno vključijo v vse razvojne strategije, politike in programe, zlasti tiste v zvezi s politično udeležbo, zdravjem in pismenostjo, ter
  - (b) izmenjavo izkušenj in dobrih praks za spodbujanje enakosti spolov ter spodbujanje sprejemanja pozitivnih ukrepov v korist žensk.

ČLEN 6

Civilna družba

1. Pogodbenici priznavata vlogo in morebiten prispevek organizirane civilne družbe, zlasti akademskih krogov, pri procesu dialoga in sodelovanja v okviru tega sporazuma ter se strinjata, da bosta spodbujali učinkovit dialog s civilno družbo in njeno učinkovito sodelovanje.
2. Pogodbenici sodelujeta pri spodbujanju vloge civilne družbe, da se ji omogoči, da:
  - (a) sodeluje pri oblikovanju notranje politike na podlagi demokratičnih načel in ustavnih določb;
  - (b) dobiva informacije o posvetovanjih o strategijah razvoja in sodelovanja ter sektorskih politikah, zlasti na področjih, ki jo zadevajo, vključno z vsemi stopnjami razvojnega procesa, ter pri teh posvetovanjih sodeluje;
  - (c) prejema finančna sredstva, če to dovoljujejo notranja pravila vsake pogodbenice, v skladu z načeli preglednosti in odgovornosti in podporo za gradnjo zmogljivosti na kritičnih področjih ter
  - (d) sodeluje pri izvajanju programov sodelovanja na področjih, ki jo zadevajo.

B. VZPOSTAVLJANJE MIRU

ČLEN 7

Politike vzpostavljanja miru, preprečevanje in reševanje konfliktov

1. Pogodbenici poudarjata svojo zavezanost prizadevanjem za mir in spravo, ki jih vodi Afganistan. Poudarjata pomen vključujočega mirovnega procesa na podlagi soglasja med vsemi Afganistanci, kot je bilo izraženo na mirovni skupščini (Peace Jirga) julija 2010 in tradicionalni plemenski skupščini (Loya Jirga) novembra 2011. Priznavata, da je predpogoj za uspešen mirovni proces zavzetost afganistanskih ljudi in institucij z močno podporo mednarodne skupnosti.
2. Pogodbenici spodbujata dialog med državami v regiji in zunaj nje, da bi jim omogočili, da v celoti prevzamejo svojo vlogo pri podpori in lajšanju mirovnega procesa.
3. Pogodbenici ponovno potrjujeta pomembno vlogo žensk pri reševanju konfliktov in vzpostavljanju miru. Poudarjata pomen polne udeležbe in vključenosti žensk v vsa prizadevanja za ohranjanje in spodbujanje miru in varnosti ter potrebo po okrepitvi njihove vloge pri odločanju v zvezi z reševanjem sporov v skladu z resolucijo Varnostnega sveta ZN 1325 (2000).
4. Skupne dejavnosti na tem področju vključujejo spodbujanje vzpostavitve dolgoročnega miru v Afganistanu in podporo krepitvi aktivne vloge civilne družbe v skladu z načeli novega dogovora za delovanje v nestabilnih državah.

C. PODPORA MEDNARODNI VARNOSTI

ČLEN 8

Sodelovanje v zvezi z Rimskim statutom

Pogodbenici menita, da učinkovito delovanje Mednarodnega kazenskega sodišča (MKS) predstavlja pomemben razvojni dosežek za mir in pravico v mednarodni skupnosti. Ponovno potrjujeta, da se najhujši zločini, ki zadevajo mednarodno skupnost kot celoto, najprej obravnavajo z ukrepi na nacionalni ravni v sodelovanju z MKS. Strinjata se, da bosta sodelovali pri spodbujanju splošnega upoštevanja Rimskega statuta, in sicer s:

- (a) sprejemanjem ustreznih ukrepov za ratifikacijo instrumentov v zvezi z Rimskim statutom, zlasti Sporazuma o privilegijih in imunitetah Mednarodnega kazenskega sodišča;
- (b) izmenjavo izkušenj o pravnih prilagoditvah, ki so potrebne za ratifikacijo in izvajanje Rimskega statuta, ter
- (c) ukrepi za ohranjanje celovitosti Rimskega statuta.

ČLEN 9

Preprečevanje širjenja orožja za množično uničevanje
ter kemičnih, bioloških, radioloških in jedrskih tveganj

1. Pogodbenici menita, da širjenje orožja za množično uničevanje in njegovih nosilcev, tako med državnimi kakor nedržavnimi subjekti, pomeni eno od najresnejših groženj mednarodni stabilnosti in varnosti.
2. Pogodbenici zato soglašata, da bosta sodelovali v okviru mednarodnih forumov z namenom preprečevanja širjenja orožja za množično uničevanje in njegovih nosilcev s popolnim izpolnjevanjem in nacionalnim izvajanjem svojih obstoječih obveznosti v okviru večstranskih pogodb in konvencij o razorožitvi in neširjenju orožja ter drugih večstransko sklenjenih sporazumov in mednarodnih obveznosti. Soglašata, da je ta določba bistven element tega sporazuma.
3. Pogodbenici se nadalje strinjata, da bosta sodelovali in delovali za krepitev izvajanja mednarodnih instrumentov o razoroževanju in neširjenju orožja za množično uničevanje ter njegovih nosilcev, ki veljajo za obe pogodbenici, med drugim z izmenjavo informacij, znanja in izkušenj.
4. Pogodbenici se strinjata, da bosta sodelovali in prispevali k preprečevanju širjenja orožja za množično uničevanje in njegovih nosilcev z ukrepi za podpis, ratifikacijo ali, kot je ustrezno, za pristop k vsem drugim ustreznim mednarodnim instrumentom in ukrepi za njihovo celovito izvajanje.

5. Pogodbenici se poleg tega strinjata, da bosta sodelovali za vzpostavitev učinkovitega domačega sistema za nadzor izvoza za preprečevanje širjenja ter da bosta nadzorovali izvoz in tranzit blaga, povezan z orožjem za množično uničevanje, vključno z nadzorom končne uporabe tehnologij z dvojno rabo za orožje za množično uničevanje in učinkovitimi odvračilnimi ukrepi za kršitve nadzora izvoza.

6. Pogodbenici priznavata, da lahko imajo kemična, biološka, radiološka in jedrska tveganja zelo škodljive učinke na družbo. Prav tako priznavata, da lahko tveganja izvirajo iz kaznivih dejanj (širjenje, trgovina), nesreč (industrija, promet, laboratoriji) ali naravnih nesreč (pandemije). Zato se zavezujeta, da si bosta skupaj prizadevali za okrepitev institucionalne zmogljivosti za blaženje kemičnih, bioloških, radioloških in jedrskih tveganj. To lahko vključuje projekte na področju pravnih, regulativnih in znanstvenih vprašanj, vprašanj kazenskega pregona ter vprašanj pripravljenosti in sodelovanja na regionalni ravni.

7. Unija tem prizadevanjem po potrebi zagotavlja podporo, osredotočeno na krepitev zmogljivosti in tehnično pomoč.

ČLEN 10

Osebno in lahko orožje ter druga konvencionalna orožja

1. Pogodbenici se zavedata, da nedovoljena proizvodnja, prenos in dajanje v obtok osebnega in lahkega orožja, vključno s strelivom zanj, ter pretirano kopičenje, slabo upravljanje, neustrezno zavarovane zaloge in nenadzorovano širjenje tega orožja še naprej resno ogrožajo mir in mednarodno varnost.

2. Pogodbenici se strinjata, da bosta upoštevali in v celoti izpolnjevali svoje obveznosti obravnavanja nezakonite trgovine z osebnim in lahkim orožjem, vključno s strelivom zanj, na podlagi obstoječih mednarodnih sporazumov in resolucij Varnostnega sveta ZN ter svoje obveznosti v okviru drugih mednarodnih instrumentov, ki se uporabljajo na tem področju, kot je Akcijski program Združenih narodov za preprečevanje in odpravljanje nezakonite trgovine z osebnim in lahkim orožjem v vseh oblikah ter boj proti njej.

3. Pogodbenici priznavata pomen notranjih sistemov nadzora pri prenosu konvencionalnega orožja v skladu z obstoječimi mednarodnimi standardi. Pogodbenici priznavata, da je treba takšen nadzor izvajati odgovorno kot prispevek k mednarodnim in regionalnim prizadevanjem za mir, varnost in stabilnost, da se zmanjša trpljenje ljudi in prepreči širjenje konvencionalnega orožja.

4. Pogodbenici se zavezujeta, da bosta sodelovali in zagotavljali usklajevanje, dopolnjevanje in sinergijo svojih prizadevanj za ureditev ali izboljšanje ureditve mednarodne trgovine s konvencionalnim orožjem ter preprečevanje, zatiranje in odpravo nezakonite trgovine z orožjem. Soglašata, da bosta vzpostavili reden politični dialog, ki bo potekal hkrati s temi prizadevanji in jih utrjeval.

ČLEN 11

Boj proti terorizmu

1. Pogodbenici sta odločeni, da se bosta borili proti terorizmu v vseh njegovih oblikah, tudi v regionalnem okviru, ob polnem spoštovanju pravne države in mednarodnega prava, ter sodelovali pri preprečevanju širjenja skrajnih ideologij, zlasti radikalizacije mladih. Zavezujeta se sodelovanju s svojimi mednarodnimi partnerji za celovito izvajanje globalne strategije ZN za boj proti terorizmu.
2. Pogodbenici soglašata, da bosta sodelovali pri zadevah, pomembnih v boju proti terorističnim dejavnostim, ter si po potrebi in v skladu z nacionalno zakonodajo in mednarodnim pravom izmenjevali informacije o vseh pomembnih vprašanjih. Boj proti terorizmu predstavlja pomemben element njunega sodelovanja. Soglašata, da bosta spodbujali izvajanje ustreznih mednarodnih instrumentov in konvencij na tem področju. V zvezi s tem bo krepitev zmogljivosti zajemala relevantna področja kazenskega pravosodja.

NASLOV III

RAZVOJNO SODELOVANJE

ČLEN 12

Razvojno sodelovanje

1. Glavni cilji razvojnega sodelovanja so doseganje razvojnih ciljev tisočletja (in kakršnih koli kasnejših razvojnih ciljev), izkoreninjenje revščine, trajnostni razvoj in vključevanje v svetovno gospodarstvo, pri čemer se posebna pozornost nameni najranljivejšim skupinam v družbi.

Pogodbenici priznavata, da je njuno sodelovanje ključnega pomena pri reševanju razvojnih izzivov Afganistana in da bi morala biti krepitev institucij njen temeljni del.

2. To sodelovanje upošteva socialno-ekonomske razvojne strategije in programe Afganistana, zlasti nacionalno razvojno strategijo in druge ukrepe, dogovorjene na mednarodnih konferencah o razvoju Afganistana, londonsko deklaracijo iz leta 2010, kabulski proces, zaključke konference v Bonnu decembra 2011, tokijsko deklaracijo o partnerstvu za samozadostnost v Afganistanu ter tokijski okvir vzajemne odgovornosti iz julija 2012, in sicer ob popolnem upoštevanju gospodarske in razvojne strategije afganistanske vlade: „Uresničevanje samozadostnosti: zavezanost reformam in obnovljenemu partnerstvu“, predstavljene leta 2014 na konferenci v Londonu.

3. Pogodbenici med drugim uporabljata razvojno sodelovanje za okrepitev afganistanskih institucij upravljanja ter vzpostavitev pogojev za trajnostni razvoj in dolgoročno gospodarsko rast v skladu z nacionalnimi programi prednostnih nalog ter gospodarsko in razvojno strategijo Afganistana: „Uresničevanje samozadostnosti: zavezanost reformam in obnovljenemu partnerstvu“. Ti bodo glavna gonilna sila za izvajanje te strategije in zavez, ki jih je Afganistan podal v Bonnu, Tokiu in Londonu. Unija pri sodelovanju z Afganistanom v celoti upošteva tokijski okvir vzajemne odgovornosti (ali kateri koli medsebojno dogovorjen naslednji okvir) ter pri načrtovanju programov pomoči upošteva zaveze, vključno s finančnimi zavezami, ter podrobne ureditve iz zadevnega okvira.

4. Pogodbenici potrjujeta cilj doseganja razvojnih ciljev tisočletja, kot jih je sprejel Afganistan, in vseh morebitnih nadaljnjih razvojnih ciljev ter ponovno potrjujeta svojo zavezanost Pariški deklaraciji o učinkovitosti pomoči, agendi za ukrepanje iz Akre in zaključnemu dokumentu iz Busana, zlasti ob upoštevanju novega dogovora za delovanje v nestabilnih državah.

5. Pogodbenici soglašata, da bosta spodbujali sodelovanje v skladu s svojimi predpisi, postopki in viri ter ob polnem spoštovanju mednarodnih pravil in norm. Soglašata, da bo njuno razvojno sodelovanje v skladu z zahtevami njune skupne zavezanosti učinkovitosti pomoči, ki se izvaja tako, da spoštuje afganistansko odgovornost, usklajeno z nacionalnimi prednostnimi nalogami Afganistana, ter da bo spodbujalo konkretne in trajne razvojne rezultate za prebivalce Afganistana ter dolgoročno gospodarsko stabilnost države, kakor je bilo dogovorjeno na mednarodnih konferencah o Afganistanu. Soglašata, da bosta v okviru novega dogovora za delovanje v nestabilnih državah čim bolj povečali potencial razvojne pomoči za krepitev miru, kadar koli bo to mogoče.

6. Pogodbenici zato soglašata, da bosta prek skupnega odbora, ustanovljenega v skladu s členom 49, redno spremljali vpliv svojega razvojnega sodelovanja in ocenjevali njegov prispevek k doseganju razvojnih ciljev tisočletja, kot jih je sprejel Afganistan, kakor tudi vseh morebitnih nadaljnjih razvojnih ciljev.
7. V vsa področja razvojnega sodelovanja bodo sistematično vključena naslednja tematska ali horizontalna področja: človekove pravice, vprašanja enakosti spolov, demokracija, dobro upravljanje, okoljska trajnost, podnebne spremembe, zdravje, institucionalni razvoj in krepitev zmogljivosti, ukrepi proti korupciji, boj proti drogam in učinkovitost pomoči.
8. Kar zadeva infrastrukturne komponente, pogodbenici preučita uporabo mehanizmov, kot je kombiniranje donacij in posojil mednarodnih finančnih institucij, ter drugih načinov delitve tveganja, da bi se spodbudila dodatna sredstva in tako povečal učinek pomoči Unije.
9. Pogodbenici soglašata, da se mora gospodarsko sodelovanje izvajati tako, da se zaščitijo interesi najranljivejših družbenih skupin, vključno z ženskami in otroki, s poudarkom na zdravju, izobraževanju, kmetijstvu in razvoju podeželja.
10. Pogodbenici se strinjata, da bi morala trgovina spodbujati trajnostni razvoj v vseh njegovih razsežnostih in da bi bilo treba oceniti njene ekonomske, socialne in okoljske posledice. Soglašata, da je treba njuna podjetja spodbujati k sprejetju najvišjih standardov za odgovorno poslovanje v skladu z mednarodno dogovorjenimi načeli in standardi, kot so določeni v smernicah OECD za večnacionalna podjetja ali pobudi ZN za globalni dogovor.

11. Pogodbenici si prizadevata spodbujati učinkovito izvajanje temeljnih standardov dela Mednarodne organizacije dela (MOD) ter okrepiti sodelovanje na področju zaposlitvenih in socialnih vprašanj, vključno z načeli dostojnega dela.
12. Pogodbenici si poleg tega prizadevata za spodbujanje politik za okolju prijazno in trajnostno zagotavljanje razpoložljivosti in dobave hrane za prebivalstvo ter krme za rejne živali.
13. Pogodbenici se zavezujeta, da si bosta izmenjevali mnenja in sodelovali v vseh pomembnih regionalnih ter mednarodnih forumih in organizacijah, kot so Združeni narodi ter njihove agencije in organizacije, z namenom izboljšati delitev dela v razvojnem sodelovanju in učinkovitost pomoči na terenu.
14. Pogodbenici prav tako soglašata, da bosta na področjih iz tega člena spodbujali sodelovanje med možganskimi trusti, akademiki, nevladnimi organizacijami, podjetji, kulturnimi izvajalci in mediji, in sicer prek organizacije seminarjev, konferenc in drugih s tem povezanih dejavnosti, kot je ustrezno.

NASLOV IV

SODELOVANJE NA PODROČJU TRGOVINE IN NALOŽB

ČLEN 13

Sodelovanje na področju trgovine

1. Pogodbenici z dialogom o dvostranskih in večstranskih trgovinskih ter s trgovino povezanih vprašanjih krepijo dvostranske trgovinske odnose in spodbujata večstranski trgovinski sistem, vključno s podpiranjem članstva Afganistana v STO.
2. Pogodbenici se zavezujeta, da bosta spodbujali razvoj in razvejanost medsebojne trgovinske menjave na najvišji možni ravni in v vzajemno korist. Zavezujeta se, da bosta z delovanjem v smeri odprave ovir v trgovini vzpostavili boljše in predvidljivejše pogoje za dostop na trg, zlasti s pravočasno odpravo netarifnih ovir in trgovinskih omejitev, ki niso skladne s pravili STO, ter s sprejetjem ukrepov za izboljšanje preglednosti, ob upoštevanju dela, ki ga na tem področju opravljajo mednarodne organizacije, katerih članici sta obe pogodbenici.
3. Ob priznavanju, da ima trgovina ključno vlogo pri razvoju in da so se preferencialni trgovinski režimi izkazali za koristne državam v razvoju, si pogodbenici prizadevata okrepiti medsebojna posvetovanja in sodelovanje glede učinkovitega izvajanja takih režimov.

4. Pogodbenici se medsebojno obveščata o razvoju trgovinskih in s trgovino povezanih politik, kot so politike na področju kmetijstva, varnosti hrane, varstva potrošnikov in okolja. Raziskali bosta možnosti za okrepitev medsebojnih trgovinskih in naložbenih odnosov, vključno s pogajanja o drugih sporazumih, pri katerih obstaja vzajemni interes, kjer je ustrezno.
5. Pogodbenici v celoti izkoriščata program pomoč za trgovino in druge ustrezne programe, vključno s tehnično pomočjo za krepitev zmogljivosti, za povečanje svojih dvostranskih trgovinskih in naložbenih odnosov.
6. Pogodbenici priznavata pomen spodbujanja regionalnega gospodarskega razvoja v skladu z naslovom VII tega sporazuma.
7. Pogodbenici se v skladu s členom 54 nemudoma posvetujeta o kakršnih koli razhajanjih glede uporabe tega naslova.

ČLEN 14

Obravnava po načelu države z največjimi ugodnostmi

1. Pogodbenici si v trgovini medsebojno priznavata obravnavo po načelu največjih ugodnosti v skladu z določbami Splošnega sporazuma o carinah in trgovini iz leta 1994.
2. Obravnava po načelu največjih ugodnosti iz odstavka 1, se ne uporablja za preferencialne, ki jih katera od pogodbenic priznava na podlagi dogovora v skladu s sporazumi o ustanovitvi carinske unije, območja proste trgovine ali enakovrednega območja preferencialne obravnave.

ČLEN 15

Sanitarne in fitosanitarne zadeve

1. Pogodbenici sodelujeta na področju varnosti hrane ter sanitarnih in fitosanitarnih zadev z namenom varstva človeškega, živalskega ali rastlinskega življenja ali zdravja na ozemlju pogodbenic.
2. Pogodbenici razpravljata in si izmenjujeta informacije o ustreznih ukrepih, kot jih določajo Sporazum STO o uporabi sanitarnih in fitosanitarnih ukrepov, Mednarodna konvencija o varstvu rastlin, Mednarodni urad za živalske kužne bolezni in Komisija za Codex Alimentarius.
3. Pogodbenici se strinjata, da bosta sodelovali pri krepitevi zmogljivosti v zvezi s sanitarnimi in fitosanitarnimi zadevami. Ta krepitev zmogljivosti je posebej prilagojena potrebam vsake pogodbenice in se izvaja z namenom, da vsaki od pogodbenic pomaga pri upoštevanju pravnih zahtev druge pogodbenice.
4. Pogodbenici na zahtevo ene od pogodbenic vzpostavita pravočasen dialog o sanitarnih in fitosanitarnih zadevah.
5. Pogodbenici določita kontaktne točke za komunikacijo o zadevah iz tega člena.

ČLEN 16

Tehnične ovire v trgovini

Pogodbenici spodbujata uporabo mednarodnih in evropskih standardov v Afganistanu kot podlage za tehnične predpise in postopke za ugotavljanje skladnosti. Pogodbenici sodelujeta in si izmenjujeta informacije o standardih, tehničnih predpisih in postopkih ugotavljanja skladnosti z namenom zagotoviti, da so pripravljene, sprejeti in se uporabljajo pregledno in učinkovito ter ne ustvarjajo nepotrebnih ovir za njuno dvostransko trgovino.

ČLEN 17

Carina

1. Pogodbenici si prizadevata za okrepitev sodelovanja med carinskimi organi, da se zagotovi pregledno trgovinsko okolje, olajša trgovina, okrepi varnost dobavne verige, spodbuja varnost potrošnikov, zajezi pretok blaga, ki krši pravice intelektualne lastnine, ter izvaja boj proti tihotapljenju in goljufijam.
2. Pogodbenici si v ta namen predvsem izmenjujeta strokovno znanje in proučujeta možnosti za poenostavitev postopkov, povečanje preglednosti in razvoj sodelovanja. Prizadevata si tudi za zблиževanje mnenj in skupno ukrepanje v ustreznih mednarodnih okvirih.

3. Pogodbenici po potrebi v institucionalnem okviru iz tega sporazuma in brez poseganja v druge oblike sodelovanja skleneta protokole o carinskem sodelovanju in vzajemni upravni pomoči.
4. Pogodbenici sodelujeta z namenom posodobitve afganistanske carinske uprave v skladu z ustreznimi mednarodnimi konvencijami, s čimer bi se izboljšala njena organizacijska učinkovitost in učinkovitost njenih institucij pri zagotavljanju storitev, ob hkratnem zagotavljanju preglednega upravljanja javnih virov in odgovornosti. Krepitev zmogljivosti predstavlja pomemben element tega sodelovanja.

ČLEN 18

Naložbe

1. Pogodbenici spodbujata neposredne tuje naložbe z razvojem privlačnega in stabilnega naložbenega okolja. V ta namen lahko po potrebi vzpostavita dosleden dialog za izboljšanje razumevanja in sodelovanja pri investicijskih vprašanjih, pri čemer preučita upravne mehanizme za lajšanje investicijskih tokov ter spodbujata stabilna, pregledna in spodbudna pravila za vlagatelje.
2. Z namenom povečanja neposrednih tujih naložb iz Unije v Afganistanu pogodbenici poudarjata vlogo sodelovanja zasebnega sektorja ter v tem smislu priznavata potrebo po javnih ukrepih in spodbudah, kot so jamstva za dostop do posojil in naložb.

ČLEN 19

Storitve

Pogodbenici vzpostavita konstruktiven dialog, katerega cilji so predvsem:

- (a) izmenjava informacij o njunih regulativnih okoljih;
- (b) spodbujanje medsebojnega dostopa do trgov;
- (c) spodbujanje dostopa do kapitalskih virov in tehnologije ter
- (d) spodbujanje trgovine s storitvami med pogodbenicama ter na trgih tretjih držav.

ČLEN 20

Pretok kapitala

Pogodbenici si prizadevata olajšati pretok kapitala, da bi prispevali k ciljem tega sporazuma.

ČLEN 21

Javna naročila

Pogodbenici sodelujeta pri vzpostavljanju učinkovitega in sodobnega sistema javnega naročanja v Afganistanu v skladu z mednarodno dogovorjenimi načeli o preglednosti in postopkih javnega naročanja ter o spodbujanju pravičnega in kar najbolj cenovno ugodnega javnega naročanja.

ČLEN 22

Preglednost

Pogodbenici priznavata pomen preglednosti in ustreznih postopkov pri uporabi svojih zakonov in drugih predpisov, povezanih s trgovino. V ta namen uporabljata člen X Splošnega sporazuma o carinah in trgovini (GATT) iz leta 1994 ter člen III Splošnega sporazuma o trgovini s storitvami (GATS).

ČLEN 23

Pravice intelektualne lastnine

1. Pogodbenici soglašata, da bosta varovali in uveljavljali pravice intelektualne lastnine, vključno z geografskimi označbami, v skladu z določbami mednarodnih sporazumov, katerih pogodbenici sta.

2. Pogodbenici sodelujeta pri preprečevanju kakršne koli zlorabe pravic intelektualne lastnine, vključno z geografskimi označbami, in v boju proti ponarejanju in piratstvu. Soglašata, da je to treba olajšati s carinskim sodelovanjem in drugimi ustreznimi oblikami upravnega sodelovanja, vključno z ustanavljanjem in krepitevijo organizacij za nadzor in varstvo takšnih pravic ter krepitevijo sodelovanja v zvezi z ustreznim načinom olajšanja zaščite in registracije geografskih označb druge pogodbenice na svojem ozemlju, ob upoštevanju mednarodnih pravil, praks in razvoja na tem področju ter lastnih zmogljivosti.

NASLOV V

SODELOVANJE NA PODROČJU PRAVOSODJA IN NOTRANJIH ZADEV

ČLEN 24

Pravna država, pravno sodelovanje in policijsko delo

1. Pogodbenici pri svojem sodelovanju na področju pravosodja in notranjih zadev namenjata posebno pozornost utrditvi pravne države ter kreptivi institucij na vseh ravneh na področju uveljavljanja zakonodaje in pravosodja, vključno s kazenskim sistemom.

2. Pogodbenici v okviru sodelovanja izmenjujeta informacije o pravnih sistemih in zakonodaji. Posebno pozornost namenita pravicam žensk in drugih ranljivih skupin ter varstvu in uveljavljanju teh pravic.

3. Pogodbenici soglašata, da bosta sodelovali pri spodbujanju dodatnih reform afganistanske policije. Afganistan bo sprejel ukrepe za uvedbo dobrih praks na področju civilne policije. Unija bo še naprej podpirala razvoj sektorja pravosodja in afganistanske nacionalne policije, vključno s financiranjem policije v okviru večletnega okvirnega programa 2014–2020 ter v skladu z opredelitvami upravičenih dejavnosti OECD/Odbora za razvojno pomoč (DAC).

4. Pogodbenici soglašata, da bosta sodelovali z namenom posodobitve afganistanskega varnostnega sektorja, in sicer s:
  - (a) krepitvijo sodstva in pravosodja, vključno s kazenskim sistemom, s posebnim poudarkom na krepitvi neodvisnosti sodstva;
  - (b) izboljšanjem učinkovitosti civilne policije v Afganistanu;
  - (c) izboljšanjem pravnega in institucionalnega okvira na tem področju ter
  - (d) krepitvijo zmogljivosti za načrtovanje in izvajanje politik v afganistanskem pravosodnem in varnostnem sektorju.

ČLEN 25

Sodelovanje v boju proti organiziranemu kriminalu in korupciji

Pogodbenici soglašata, da bosta sodelovali v boju proti organiziranemu, gospodarskemu in finančnemu kriminalu ter korupciji. Cilj sodelovanja sta zlasti izvajanje in spodbujanje ustreznih mednarodnih standardov in instrumentov, kot so Konvencija ZN proti mednarodnemu organiziranemu kriminalu in njeni protokoli ter Konvencija ZN proti korupciji. Pogodbenici posvečata posebno pozornost povezavam med organiziranim kriminalom in trgovino z drogami, predhodnimi sestavinami za nedovoljene droge, nevarnimi snovmi in orožjem, trgovino z ljudmi ter tihotapljenjem migrantov. Izmenjujeta si informacije o vseh vprašanjih, ki so pomembna za boj proti kaznivim dejanjem.

ČLEN 26

Boj proti prepovedanim drogam

1. Pogodbenici sodelujeta za zagotovitev uravnoteženega, celostnega in enotnega pristopa k vprašanjem, ki so povezana z drogami.
2. Politike in ukrepi, povezani z drogami, so usmerjeni h krepitvi struktur za boj proti prepovedanim drogam, zmanjšanje preskrbe, prometa in povpraševanja po prepovedanih drogah ter spopadanje z zdravstvenimi in družbenimi posledicami zlorabe drog. Pogodbenici sodelujeta pri preprečevanju nedovoljene proizvodnje prepovedanih drog in preusmerjanja predhodnih kemičnih sestavin.

3. Pogodbenici v skladu s tem skupnim pristopom zagotovita, da je boj proti prepovedanim drogam vključen v vsa ustrezna področja sodelovanja, vključno s kazenskim pregonom, spodbujanjem zakonitih načinov preživljanja, zmanjšanjem povpraševanja po drogah ter zmanjšanjem tveganja in škode.

4. Sodelovanje med pogodbenicama vključuje tehnično in upravno pomoč Afganistanu na naslednjih področjih:

- (a) priprava zakonodaje in razvoj politike;
- (b) ustanovitev nacionalnih institucij in informacijskih centrov;
- (c) podpora dejavnosti civilne družbe na področju drog ter prizadevanje za zmanjšanje povpraševanja po drogah ter škode, ki jo povzročajo, vključno z zdravljenjem in rehabilitacijo zaradi zlorabe drog;
- (d) usposabljanje osebja;
- (e) preiskave v zvezi z drogami ter
- (f) preprečevanje trgovanja s predhodnimi kemičnimi sestavinami, ki se uporabljajo za nezakonito proizvodnjo prepovedanih drog in psihotropnih snovi, in njihovega preusmerjanja.

Pogodbenici se lahko dogovorita o vključitvi drugih področij.

5. Pogodbenici v skladu s svojima zakonodajama sodelujeta pri razbijanju mednarodnih kriminalnih mrež, vpletenih v proizvodnjo prepovedanih drog in trgovanje z njimi, med drugim z izmenjavo informacij in obveščevalnih podatkov, usposabljanjem in izmenjavo dobrih praks, vključno s posebnimi preiskovalnimi tehnikami. Posebna pozornost je namenjena preprečevanju prodiranja kriminalcev v zakonite gospodarske dejavnosti.

6. Ta pristop bi moralo dopolnjevati regionalno sodelovanje v boju proti trgovini s prepovedanimi drogami, tudi prek diplomatskih stikov ter v okviru regionalnih forumov, v katerih sodelujeta pogodbenici, kot so tisti iz člena 48.

7. Pogodbenici se dogovorita o načinih sodelovanja za doseg te ciljev. Ukrepi temeljijo na skupno dogovorjenih načelih v skladu z ustreznimi mednarodnimi konvencijami, politično deklaracijo in deklaracijo o vodilnih načelih zmanjšanja povpraševanja po drogah, kot ju je sprejela Generalna skupščina ZN na 20. posebnem zasedanju o svetovne problematike drog junija 1998, politično deklaracijo in akcijskim načrtom o mednarodnem sodelovanju pri oblikovanju celovite in uravnotežene strategije za reševanje svetovne problematike drog, kot sta bila sprejeta na srečanju na visoki ravni na 52. zasedanju Komisije Združenih narodov za droge marca 2009, in deklaracijo tretje ministrske konference partnerjev Pariškega pakta o boju proti prepovedani trgovini z opiati s poreklom iz Afganistana.

ČLEN 27

Sodelovanje na področju boja proti pranju denarja in financiranju terorizma

1. Pogodbenici se strinjata, da bosta sodelovali pri preprečevanju uporabe svojih finančnih sistemov ter določenih nefinančnih podjetij in poklicev za pranje premoženjskih koristi, pridobljenih s kaznivim dejanjem, in financiranje terorizma.
2. Pogodbenici soglašata, da bosta spodbujali tehnično in upravno pomoč, namenjeno razvoju in izvajanju predpisov ter učinkovitemu delovanju mehanizmov za boj proti pranju denarja in financiranju terorizma. Sodelovanje omogoča zlasti izmenjavo ustreznih informacij v okviru njihovih zakonov in sprejetje ustreznih ter mednarodno sprejetih standardov za boj proti pranju denarja in financiranju terorizma, enakovrednih standardom, ki so jih sprejeli Unija in mednarodni organi, dejavni na tem področju, kot je projektna skupina za finančno ukrepanje.

ČLEN 28

Sodelovanje na področju migracij

1. Pogodbenici soglašata, da bosta sodelovali z namenom preprečevanja nezakonitih migracijskih tokov s svojega ozemlja na ozemlje druge pogodbenice.

2. Pogodbenici ponovno potrjujeta pomen skupnega upravljanja migracijskih tokov med Afganistanom in Unijo ter se zavezujeta vsestranskemu dialogu in sodelovanju na področju z migracijo povezanih vprašanj v skladu z globalnim pristopom Unije k vprašanju migracij in mobilnosti ter ustreznimi mednarodnimi konvencijami. Ta dialog in sodelovanje zajemata vprašanja v zvezi z azilom, razmerjem med migracijami in razvojem, zakonitimi in nezakonitimi migracijami, vračanjem, ponovnim sprejemom, vizumi, upravljanjem meja, varnostjo dokumentov ter bojem proti trgovini z ljudmi in tihotapljenjem migrantov.
3. Sodelovanje na področjih iz tega člena lahko vključuje tudi ukrepe za krepitev zmogljivosti.
4. Pogodbenici se strinjata, da bosta na zahtevo katere koli pogodbenice sklenili sporazum, ki ureja posebne obveznosti ponovnega sprejema, vključno z določbami v zvezi z državljani drugih držav in osebami brez državljanstva.

ČLEN 29

Konzularna zaščita

Afganistan se strinja, da konzularni in diplomatski organi katere koli zastopane države članice EU zagotavljajo zaščito kateremu koli državljanu države članice EU, ki nima stalnega predstavništva v Afganistanu, ki bi dejansko lahko zagotovilo konzularno zaščito, v konkretnem primeru pod enakimi pogoji kot državljanom zadevne države članice EU.

ČLEN 30

Varstvo osebnih podatkov

1. Pogodbenici se strinjata, da bosta sodelovali pri izboljšanju ravni varstva osebnih podatkov v skladu z najvišjimi mednarodnimi standardi, kot so standardi, ki so med drugim vključeni v Smernice za urejanje računalniških osebnih datotek, sprejete z Resolucijo Generalne skupščine ZN št. 45/95 z dne 14. decembra 1990.
2. Sodelovanje pri varstvu osebnih podatkov lahko med drugim vključuje tehnično pomoč v obliki izmenjave informacij ter strokovnega znanja in izkušenj.

NASLOV VI

SEKTORSKO SODELOVANJE

ČLEN 31

Modernizacija javne uprave

Pogodbenici se strinjata, da bosta sodelovali z namenom vzpostavitve strokovne, neodvisne in učinkovite javne uprave na nacionalni in podnacionalni ravni v Afganistanu. Sodelovanje na tem področju je osredotočeno na usposabljanje in krepitev zmogljivosti za:

- (a) izboljšanje organizacijske učinkovitosti;
- (b) povečanje učinkovitosti institucij pri zagotavljanju storitev;
- (c) zagotavljanje preglednega upravljanja javnih virov in odgovornosti;
- (d) izboljšanje pravnega in institucionalnega okvira; ter
- (e) izboljšanje oblikovanja in izvajanja politike.

ČLEN 32

Upravljanje javnih financ

V skladu s členom 31 pogodbenici izboljšata svoje sodelovanje na področju upravljanja javnih financ v Afganistanu. Sodelovanje je osredotočeno na:

- (a) upravljanje proračuna na nacionalni in podnacionalni ravni;
- (b) pregledne finančne tokove med proračunskimi organi ter med navedenimi organi ter upravičenci in prejemniki;
- (c) nadzor, tudi s strani parlamenta in neodvisnih revizijskih organov, ter
- (d) mehanizme za učinkovito in pravočasno obravnavanje morebitnih nepravilnosti pri porabi javnih sredstev.

Unija po potrebi zagotavlja podporo na teh področjih, in sicer z osredotočanjem na razvoj zmogljivosti in tehnično pomoč.

ČLEN 33

Dobro upravljanje na davčnem področju

Pogodbenici priznavata načela dobrega javnega upravljanja na davčnem področju in jih bosta izvajali, da bi okrepili in razvili gospodarske dejavnosti, pri čemer upoštevata potrebo po razvoju ustreznega regulativnega okvira. Prizadevata si za sodelovanje v ta namen, zlasti za olajšanje pobiranja davčnih prihodkov v Afganistanu ter za pomoč Afganistanu pri razvijanju ukrepov za učinkovito izvajanje navedenih načel.

ČLEN 34

Finančne storitve

1. Pogodbenici soglašata, da bosta krepili sodelovanje za izboljšanje računovodskih, nadzornih in regulativnih sistemov v bančništvu, zavarovalništvu in drugih delih finančnega sektorja.
2. Pogodbenici sodelujeta pri razvoju afganistanskega pravnega in regulativnega okvira, infrastrukture in človeških virov ter pri uvajanju korporativnega upravljanja in mednarodnih računovodskih standardov na trgu kapitala v Afganistanu.

ČLEN 35

Statistični podatki

1. Pogodbenici se strinjata, da bosta vzpostavili in nadalje razvijali statistične zmogljivosti s spodbujanjem usklajevanja statistične metodologije in uporabo dobrih praks s sklicevanjem na izkušnje Unije, vključno z zbiranjem in razširjanjem statističnih informacij. To jima bo na obojestransko sprejemljivi osnovi omogočilo uporabo statističnih podatkov z vseh področij tega sporazum, ki so primerna za zbiranje, obdelavo, analizo in razširjanje statističnih podatkov.
2. Sodelovanje na področju statistike se osredotoča na izmenjavo znanja, spodbujanje dobrih praks in spoštovanje temeljnih načel uradne statistike ZN ter Kodeksa ravnanja evropske statistike z namenom, da se izboljša kakovost statističnih podatkov.

ČLEN 36

Obvladovanje tveganja nesreč

1. Pogodbenici se strinjata, da bosta okrepili sodelovanje na področju obvladovanja tveganja nesreč. Poudarek je na preventivnih ukrepih in proaktivnih pristopih k obravnavanju tveganj in nevarnosti z zmanjšanjem tveganj ali šibkih točk za naravne nesreče.

2. Sodelovanje na tem področju se lahko osredotoča na:
  - (a) zmanjšanje tveganja nesreč, zlasti odpornost, preprečevanje in ublažitev;
  - (b) upravljanje znanja, inovacije, raziskave in izobraževanje za vzpostavitev kulture varnosti in odpornosti na vseh ravneh;
  - (c) oceno, spremljanje in odzivanje na tveganje nesreč ter
  - (d) podporo pri razvoju zmogljivosti za obvladovanje tveganja.

ČLEN 37

Naravni viri

1. Pogodbenici soglašata, da bosta izboljšali sodelovanje in krepitev zmogljivosti, kar zadeva izkoriščanje, razvoj, predelavo in trženje naravnih virov.
2. To sodelovanje zajema trajnostni razvoj naravnih virov s krepitvijo regulativnega okvira, varstva okolja in varnostnih predpisov. Za spodbujanje večjega sodelovanja in vzajemnega razumevanja lahko katera koli pogodbenica zahteva sklic *ad hoc* sestanka v zvezi z naravnimi viri.

3. Pogodbenici sodelujeta v skladu z določbami iz naslova IV z namenom oblikovanja preglednega okolja, ki bo spodbujalo neposredne tuje naložbe, zlasti v rudarskem sektorju.
4. Pogodbenici se ob upoštevanju svojih gospodarskih politik in ciljev ter z namenom spodbujanja trgovine strinjata, da bosta podpirali sodelovanje v zvezi z odpravo ovir pri trgovini z naravnimi viri.
5. Na zahtevo ene od pogodbenic se lahko na sejo skupnega odbora uvrsti in na njej obravnava katera koli zadeva, povezana s trgovino z naravnimi viri, kakor določa člen 49.

ČLEN 38

Izobraževanje, raziskave, mladi in poklicno usposabljanje

1. Pogodbenici soglašata, da bosta spodbujali sodelovanje na področju izobraževanja, raziskav, mladih in poklicnega usposabljanja. Soglašata, da bosta spodbujali ozaveščanje o možnostih izobraževanja v Uniji in v Afganistanu.
2. Pogodbenici nadalje spodbujata ukrepe za:
  - (a) vzpostavitev vezi med svojimi visokošolskimi ustanovami, strokovnimi agencijami in mladinskimi organizacijami;

- (b) spodbujanje izmenjave informacij in strokovnega znanja ter mobilnost študentov, mladih in mladinskih delavcev, raziskovalcev, akademikov in drugih strokovnjakov ter
- (c) podporo krepitvi zmogljivosti in razvoju kakovosti poučevanja in učenja, pri čemer se upoštevajo druge pomembne izkušnje, pridobljene na tem področju.

3. Pogodbenici soglašata, da bosta spodbujali izvajanje programov visokošolskega izobraževanja in izobraževanja mladih, kot je program Unije Erasmus+, ter programov usposabljanja in mobilnosti raziskovalcev, kot je ukrep Marie Skłodowske–Curie, ter spodbujali svoje izobraževalne ustanove, naj sodelujejo v skupnih programih, da bi se spodbujali akademsko sodelovanje in mobilnost ter sodelovanje med mladinskimi organizacijami, vključno s krepitvijo mobilnosti mladih ter mladinskih delavcev v okviru neformalnega izobraževanja in učenja.

4. Spodbuja se sodelovanje na področju raziskav, tudi v okviru Obzorja 2020 – okvirnega programa Unije za raziskave in inovacije (2014–2020).

ČLEN 39

Energetika

1. Pogodbenici si prizadevata za krepitev sodelovanja v energetske sektorju z namenom izboljšanja proizvodnje, oskrbe in porabe energije v Afganistanu, kar med drugim vključuje tudi:

- (a) spodbujanje obnovljive energije in energetske učinkovitosti;

(b) okrepljeno tehnološko sodelovanje ter

(c) poklicno usposabljanje.

2. Pogodbenici priznavata, da je pregleden, nediskriminatoren okvir, v katerem ni izkrivljanj in ki temelji na pravilih, najboljši način za vzpostavitev ugodnega okolja za tuje neposredne naložbe v energetske sektor.

ČLEN 40

Promet

Pogodbenici se strinjata, da dejavno sodelujeta na področjih skupnega interesa, ki zadevajo vse vrste prometa, zlasti letalskega, in intermodalnih povezav, med drugim za:

(a) olajšanje pretoka blaga in potnikov;

(b) zagotovitev varnosti, zaščite in varstva okolja;

(c) usposabljanje osebja ter

(d) povečanje naložbenih priložnosti za spodbujanje gospodarskega razvoja s pomočjo izboljšanih prometnih povezav v celotni regiji.

ČLEN 41

Zaposlovanje in socialni razvoj

1. V skladu s členom 12 pogodbenici soglašata, da bosta sodelovali na področju zaposlovanja in socialnega razvoja, vključno z razvojem trga dela in zaposlovanjem mladih, varnostjo in zdravjem pri delu, enakostjo spolov in dostojnim delom.
2. Oblike sodelovanja lahko med drugim vključujejo vzajemno dogovorjene posebne programe in projekte ter dialog, sodelovanje in pobude o temah vzajemnega interesa na dvostranski in večstranski ravni, kot v okviru MOD.

ČLEN 42

Kmetijstvo, razvoj podeželja, živinoreja in namakanje

Pogodbenici se strinjata, da bosta sodelovali z namenom, da se razvijejo zmogljivosti Afganistana na področju kmetijstva, živinoreje in možnosti preživetja podeželskega prebivalstva. To sodelovanje zajema:

- (a) kmetijsko politiko in produktivnost za zagotavljanje zanesljive preskrbe s hrano;
- (b) v skladu z naslovom IV, možnosti za olajšanje kmetijske dejavnosti in trgovine s kmetijskimi proizvodi, tudi trgovine z rastlinami, živalmi, rejnimi živalmi in njihovimi proizvodi, z namenom nadaljnjega razvoja panoge z glavnim poudarkom na podeželju;

- (c) z dobrim počutjem živali in rejnih živali;
- (d) razvoj podeželja;
- (e) izmenjavo izkušenj in omrežja sodelovanja med lokalnimi zastopniki ali gospodarskimi subjekti, zlasti na področjih, kot je prenos raziskav in tehnologije;
- (f) razvoj politik v zvezi z zdravjem in kakovostjo rastlin, živali in rejnih živali;
- (g) predloge in pobude za sodelovanje, predložene mednarodnim kmetijskim organizacijam;
- (h) razvoj trajnostnega in okolju prijaznega kmetijstva, vključno s pridelavo poljščin, biogorivi in prenosom biotehnologij;
- (i) varstvo sort rastlin, semensko tehnologijo in biotehnologijo v kmetijstvu;
- (j) razvoj zbirk podatkov in informacijskih mrež o kmetijstvu in rejnih živalih ter
- (k) usposabljanje o kmetijstvu in veterinarstvu.

ČLEN 43

Okolje in podnebni ukrepi

1. Pogodbenici sodelujeta z namenom pomagati Afganistanu uvesti visoko raven varstva okolja ter spodbujati ohranjanje in upravljanje naravnih virov in biotske raznolikosti, vključno z gozdovi, v interesu trajnostnega razvoja ter prilagoditev na podnebne spremembe in njihovo blažitev.
2. Pogodbenici si prizadevata spodbujati ratifikacijo, izvajanje in upoštevanje večstranskih sporazumov na področju okolja in podnebnih sprememb.
3. Pogodbenici si prizadevata krepiti sodelovanje na področju prilagajanja podnebnim spremembam in njihovih blažitev, s posebnim poudarkom na vodnih virih.

ČLEN 44

Javno zdravje

Pogodbenici soglašata, da se bodo v okviru njunega sodelovanja obravnavali reforma zdravstvenega sektorja ter preprečevanje in obvladovanje hudih bolezni, med drugim s spodbujanjem izvajanja mednarodnih zdravstvenih sporazumov. To vključuje tudi prizadevanja za razširitev dostopa do osnovnega zdravstvenega varstva v Afganistanu, izboljšanje kakovosti zdravstvenih storitev za ranljive skupine, zlasti ženske in otroke, izboljšanje dostopa do čiste vode in komunalne ureditve ter spodbujanje higiene.

ČLEN 45

Kultura

1. Pogodbenici soglašata, da bosta spodbujali sodelovanje na področju kulture, da bi povečali vzajemno razumevanje in poznavanje kultur. V ta namen podpirata in spodbujata ustrezne ukrepe civilne družbe. Spoštujeta kulturno raznolikost.
2. Pogodbenici si prizadevata sprejeti ustrezne ukrepe za spodbujanje kulturnih izmenjav in izvajanje skupnih pobud na različnih kulturnih področjih, vključno s sodelovanjem na področju ohranjanja dediščine.
3. Pogodbenici se strinjata, da se bosta posvetovali in sodelovali v ustreznih mednarodnih forumih, kot je UNESCO, da bi uresničili skupne cilje, kot sta spodbujanje kulturne raznolikosti in varstvo kulturne dediščine. V zvezi s kulturno raznolikostjo se tudi strinjata, da bosta spodbujali izvajanje Konvencije UNESCO o varovanju in spodbujanju raznolikosti kulturnih izrazov iz leta 2005.

ČLEN 46

Informacijska družba

Pogodbenici si ob priznavanju, da so informacijske in komunikacijske tehnologije (IKT) ključne značilnosti sodobnega življenja ter da so bistvenega pomena za gospodarski in družbeni razvoj, izmenjujeta stališča o svojih politikah na tem področju, da bi spodbudili gospodarski razvoj, vključno s povezljivostjo za namene izobraževanja in raziskovanja. Ustrezno preverita, kako bi lahko najbolje sodelovali na tem področju, zlasti kar zadeva trgovino s proizvodi IKT, regulativne vidike elektronskih komunikacij in druga vprašanja informacijske družbe.

ČLEN 47

Avdiovizualna in medijska politika

Pogodbenici bosta spodbujali, podpirali in lajšali izmenjavo, sodelovanje ter dialog med svojimi ustreznimi institucijami in zastopniki na področjih avdiovizualne in medijske politike. Strinjata se, da bosta na teh področjih vzpostavili stalen dialog.

NASLOV VII

REGIONALNO SODELOVANJE

ČLEN 48

Regionalno sodelovanje

1. Pogodbenici priznavata, da so pobude regionalnega sodelovanja nujne za obnovo statusa Afganistana kot kopenskega mostu med srednjo Azijo, južno Azijo in Bližnjim vzhodom ter za spodbujanje gospodarske rasti in politične stabilnosti v regiji. V zvezi s tem soglašata, da bosta sodelovali pri spodbujanju regionalnega sodelovanja s pomočjo ukrepov, ki bodo podpirali prizadevanja afganistanske vlade za gradnjo zmogljivosti, zlasti ministrstva za zunanje zadeve. Izboljšanje zmogljivosti bo vladi omogočalo, da bo imela večjo vlogo v različnih regionalnih organizacijah, procesih in forumih. To sodelovanje lahko zajema ukrepe za krepitev zmogljivosti in zaupanja, na primer v obliki izobraževalnih programov, delavnic in seminarjev, izmenjav strokovnjakov, študij in drugih ukrepov, o katerih se dogovorita pogodbenici.
2. Pogodbenici izražata pohvalo in ponovno potrjujeta svojo podporo carigrajskemu procesu kot pomembni pobudi za spodbujanje političnega sodelovanja med Afganistanom in njegovimi sosedomi, vključno z ukrepi za krepitev zaupanja, kot so bili dogovorjeni na ministrski konferenci „srce Azije“ v Kabulu 14. junija 2012. Unija podpira prizadevanja Afganistana za zagotovitev učinkovitega izvajanja ukrepov za krepitev zaupanja in drugih regionalnih zavez.

3. Pogodbenici nadalje soglašata, da bosta spodbujali regionalno sodelovanje s pomočjo diplomatskih stikov in v okviru regionalnih forumov, v katerih sodelujeta.

NASLOV VIII

INSTITUCIONALNI OKVIR

ČLEN 49

Skupni odbor

1. Ustanovi se skupni odbor, ki ga sestavljajo predstavniki pogodbenic na najvišji možni ravni, katerega naloge so:
  - (a) zagotavljati pravilno delovanje in izvajanje tega sporazuma;
  - (b) določati prednostne naloge glede na cilje tega sporazuma;
  - (c) spremljati razvoj celovitega partnerstva med pogodbenicama in dajati priporočila o spodbujanju ciljev tega sporazuma;
  - (d) po potrebi zahtevati informacije od odborov in drugih organov, ustanovljenih v skladu z drugimi sporazumi, sklenjenimi med pogodbenicama, ter proučiti poročila, ki jih ti predložijo;

- (e) izmenjava mnenj in dajanje predlogov glede vprašanj skupnega interesa, vključno s prihodnjimi ukrepi in viri, ki so na voljo za njihovo izvajanje;
- (f) reševati razhajanja, ki bi izhajala iz uporabe ali razlage tega sporazuma ter
- (g) proučiti vse informacije, ki jih predloži ena od pogodbenic glede izpolnjevanja obveznosti, in se posvetovati, da se v skladu s členom 54 doseže rešitev glede kakršnega koli razhajanja.

2. Skupni odbor se praviloma sestaja izmenično v Kabulu in Bruslju na sporazumno določen datum. Po dogovoru med pogodbenicama se lahko skličejo tudi izredni sestanki Skupnega odbora. Skupnemu odboru pogodbenici predsedujeta izmenično. Dnevni red sestankov skupnega odbora se določi sporazumno.

3. Skupni odbor lahko odloči, da se ustanovijo posebni odbori ali delovne skupine, ki mu pomagajo pri izvajanju njegovih nalog. Določi sestavo in naloge takih odborov ali skupin ter njihov način delovanja.

4. Skupni odbor zagotovi ustrezno delovanje vseh sektorskih sporazumov ali protokolov, ki jih pogodbenici skleneta v okviru tega sporazuma.

5. Skupni odbor sprejme svoj poslovnik.

NASLOV IX

KONČNE DOLOČBE

ČLEN 50

Sredstva za uresničevanje sodelovanja

V obsegu, v katerem to omogočajo njuni predpisi, postopki in viri, Unija Afganistanu zagotavlja tehnično in finančno pomoč za uresničevanje sodelovanja iz tega sporazuma, medtem ko da Afganistan na razpolago ustrezna sredstva, vključno s finančnimi sredstvi, za izpolnitev dogovorjenih ciljev.

ČLEN 51

Sodelovanje na področju boja proti goljufijam

1. Pogodbenici izvajata finančno pomoč v skladu z načeli dobrega finančnega poslovanja in sodelujeta pri zaščiti svojih finančnih interesov. Sprejmeta učinkovite ukrepe za preprečevanje goljufij, korupcije in vseh drugih nezakonitih dejavnosti ter boj proti tem pojavom, ki škodijo njunim finančnim interesom.

2. Vsi dodatni sporazumi ali finančni instrumenti, ki jih bosta sklenili pogodbenici med izvajanjem tega sporazuma, vključujejo posebne klavzule o finančnem sodelovanju, ki zajemajo preglede na kraju samem, inšpekcijske preglede, kontrole in ukrepe proti goljufijam, med drugim tudi ukrepe, ki jih izvajata Evropsko računsko sodišče in Evropski urad za boj proti goljufijam.
3. Za namen pravilnega izvajanja tega člena pristojni organi pogodbenic izmenjajo informacije in na zahtevo katere koli pogodbenice opravijo posvetovanja v skladu z ustrežno zakonodajo, ki se zanje uporablja.
4. Afganistanski organi redno preverjajo, ali se ukrepi, ki se financirajo s sredstvi Unije, pravilno izvajajo. Sprejmejo ustrezne ukrepe za preprečevanje goljufij, korupcije in kakršnih koli drugih nezakonitih dejavnosti, ki vplivajo na takšna sredstva. O vseh takšnih ukrepih obvestijo Evropsko komisijo.
5. Afganistanski organi Evropski komisiji nemudoma posredujejo vse prejete informacije o domnevnih ali dejanskih primerih goljufije, korupcije ali kakršnih koli drugih nezakonitih dejavnostih v zvezi s porabo sredstev Unije. V primeru suma goljufije ali korupcije se obvesti tudi Evropski urad za boj proti goljufijam. Afganistanski organi prav tako obvestijo Evropsko komisijo o vseh ukrepih, sprejetih v zvezi z dejstvi, sporočenimi v skladu s tem členom.
6. Afganistanski organi zagotovijo preiskavo in pregon domnevnih in dejanskih primerov goljufije, korupcije ali katere koli druge nezakonite dejavnosti, ki škodi sredstvom Unije. Po potrebi lahko Evropski urad za boj proti goljufijam pomaga pristojnim afganistanskim organom pri tej nalogi.

7. Evropski urad za boj proti goljufijam se v skladu z zakonodajo Unije in izključno za zaščito finančnih interesov Unije na zahtevo pooblasti, da izvaja preglede in inšpekcije na kraju samem v Afganistanu. Ti morajo biti pripravljene in izvedene v tesnem sodelovanju s pristojnimi afganistanskimi organi. Afganistanski organi Evropskemu uradu za boj proti goljufijam zagotovijo vso potrebno pomoč, da lahko ta opravi svoje naloge.

8. Evropski urad za boj proti goljufijam se lahko s pristojnimi afganistanskimi organi dogovori za nadaljnje sodelovanje na področju boja proti goljufijam, vključno s sklenitvijo operativnih sporazumov.

ČLEN 52

Nadaljnji razvoj Sporazuma

Katera koli pogodbenica lahko oblikuje predloge za razširitev področja uporabe sodelovanja iz tega sporazuma ob upoštevanju izkušenj, pridobljenih pri njegovem izvajanju.

ČLEN 53

Drugi sporazumi

1. Brez poseganja v ustrezne določbe Pogodbe o Evropski uniji in Pogodbe o delovanju Evropske unije niti ta sporazum niti ukrepi, sprejeti v skladu z njim, ne vplivajo na pristojnost držav članic Unije, da izvajajo dvostransko sodelovanje z Afganistanom ali da sklenejo, če je to ustrezno, bilateralne sporazume in sporazume o sodelovanju z Afganistanom. Ta sporazum ne vpliva na uporabo ali izvajanje obveznosti, ki jih imata pogodbenici v zvezi s tretjimi stranmi.
2. Pogodbenici lahko ta sporazum dopolnita s sklenitvijo posebnih sporazumov na katerem koli področju sodelovanja, ki spada na njegovo področje uporabe. Taki posebni sporazumi so sestavni del splošnih dvostranskih odnosov, kot jih ureja ta sporazum, in so del skupnega institucionalnega okvira.

ČLEN 54

Izpolnjevanje obveznosti

1. Pogodbenici lahko na skupni odbor naslovita vsa razhajanja glede uporabe ali razlage tega sporazuma.

2. Če katera od pogodbenic meni, da druga pogodbenica ni izpolnila kakšne obveznosti iz tega sporazuma, lahko sprejme ustrezne ukrepe v skladu s tem sporazumom ali katerim koli posebnim sporazumom iz člena 53(2).
3. Preden to stori, skupnemu odboru predloži, razen v posebno nujnem primeru, vse ustrezne informacije, potrebne za temeljito proučitev položaja, da bi našli rešitev, sprejemljivo za pogodbenici.
4. Pri izbiri ustreznih ukrepov morajo imeti prednost tisti, ki najmanj ovirajo delovanje tega sporazuma ali katerega koli posebnega sporazuma iz člena 53(2). O navedenih ukrepih je takoj obveščena druga pogodbenica, pri čemer se na zahtevo druge pogodbenice o njih posvetuje skupni odbor.
5. Pogodbenici se strinjata, da za namene pravilne razlage in praktične uporabe tega sporazuma pojem „posebno nujni primeri“ v odstavku 3 pomeni primere, ko pride do bistvene kršitve tega sporazuma s strani ene od pogodbenic. Bistvena kršitev sporazuma zajema:
  - (a) zavračanje izvajanja Sporazuma, ki ni sankcionirano s splošnimi pravili mednarodnega prava, ali
  - (b) kršitve katerih koli bistvenih elementov tega sporazuma iz člena 2(3) in člena 9(2).

ČLEN 55

Zmogljivosti

Za lažje sodelovanje v okviru tega sporazuma se pogodbenici strinjata, da bosta v skladu s svojimi notranjimi pravili in predpisi uradnikom ter strokovnjakom, vključenim v izvajanje sodelovanja, zagotovili ustrezne zmogljivosti, ki jih potrebujejo za opravljanje svojih nalog.

ČLEN 56

Varnostni interesi in razkritje informacij

1. Določbe tega sporazuma ne posegajo v zakone in predpise pogodbenic o dostopu javnosti do uradnih dokumentov.
2. Nobena določba tega sporazuma se ne razlaga v smislu, da bi morala katera od pogodbenic predložiti informacije, za katere meni, da je njihovo razkritje v nasprotju z njenimi bistvenimi varnostnimi interesi.
3. Pogodbenici ponovno potrjujeta svojo zavezanost zaščiti tajnih podatkov, prejetih v okviru njunega sodelovanja.

ČLEN 57

Opredelitev pogodbenic

V tem sporazumu izraz „pogodbenici“ pomeni Unijo ali njene države članice oziroma Unijo in njene države članice v skladu z njihovimi pooblastili na eni strani ter Afganistan na drugi strani.

ČLEN 58

Območje uporabe

Ta sporazum se uporablja na ozemlju, za katerega se uporabljata Pogodba o Evropski uniji in Pogodba o delovanju Evropske unije, pod pogoji, določenimi v teh pogodbah, in na ozemlju Afganistana.

ČLEN 59

Začetek veljavnosti, trajanje in odpoved

1. Ta sporazum začne veljati prvi dan drugega meseca, ki sledi dnevu, ko pogodbenici druga drugo uradno obvestita o dokončanju pravnih postopkov, potrebnih v ta namen.
2. Ne glede na odstavek 1 Unija in Afganistan soglašata, da ta sporazum začasno uporabljata v delu, ki ga določi Unija v skladu z odstavkom 3 tega člena in v skladu z njunimi notranjimi postopki in zakonodajo.
3. Sporazum se začne začasno uporabljati od prvega dneva drugega meseca, ki sledi dnevu, ko je prejeto naslednje:
  - obvestilo Unije o zaključku postopkov, potrebnih za ta namen, z navedbo delov sporazuma, ki se uporabljajo začasno, ter
  - deponirano listino Afganistana o ratifikaciji v skladu z njegovimi postopki in veljavno zakonodajo.
4. Ta sporazum je veljaven za začetno obdobje desetih let. Veljavnost se samodejno podaljšuje za nadaljnja petletna obdobja, razen če šest mesecev pred iztekom njegove veljavnosti katera koli pogodbenica drugo pogodbenico pisno uradno obvesti, da veljavnosti sporazuma ne namerava podaljšati.
5. Vse spremembe tega sporazuma se sprejmejo s soglasjem pogodbenic in učinkujejo šele potem, ko ena drugo uradno obvestita, da so končani pravni postopki, potrebni v ta namen.

6. Vsaka pogodbenica lahko ta sporazum odpove tako, da o tem pisno obvesti drugo pogodbenico. Odpoved začne učinkovati šest mesecev po tem, ko je pogodbenica prejela takšno uradno obvestilo.

7. Uradna obvestila v skladu s tem členom se predložijo generalnemu sekretarju Sveta Evropske unije oziroma ministrstvu za zunanje zadeve Afganistana.

ČLEN 60

Verodostojna besedila

Ta sporazum je sestavljen v dveh izvodih v angleškem, bolgarskem, češkem, danskem, estonskem, finskem, francoskem, grškem, hrvaškem, italijanskem, latvijskem, litovskem, madžarskem, malteškem, nemškem, nizozemskem, poljskem, portugalskem, romunskem, slovaškem, slovenskem, španskem, švedskem, paštunskem jeziku in jeziku dari, pri čemer so besedila v vseh teh jezikih enako verodostojna.

V ..., dne ...

Za Evropsko unijo
in njene države članice

Za Islamsko republiko Afganistan